

Kéziratok nem adatnak vissza.

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A némai vallás- és közoktatási miniszter úr pedig nem álltalanul azt állítani, hogy a vallásbűbűség disszociációja hozná meg a gyaragoragot. Hát nem ezt hangoztatták-e a római császárok és prokonzulok az első keresztényekkel szemben? Nem ez volt-e főleg a francia királyoknak az indító oka az albigens és hugenoták mozgalmak elnyomására? Nem ez volt-e tulajdonképpen alapja a protestánsok elűzésének Magyarországra?

a Ferdinándok és Lipótok alatt? És nem ezt mondogatták-e az anglikán fejei és a svéd vakbuzgó protestánsok a katolikusok ellenében? Disszociációba sodorná az országot a vallásszabadság? Vajon azért, mert azon tíz hitfelekezet mellett, a mely már is létezik, netán még egy, mondjuk, talán két keresztény felekezet keletkezne, ily vesztély érne ezt az országot? Meggondolta-e, — mondám akkor a miniszter urnak — hogy a mely ország a XIX. század vége felé a szabadság legelső követelménye: a lelkismereti szabadság miatt disszociációt tartana, — félek, — a mai felvilágosodott nemzetek részéről nemcsak rokonszenvvel nem találkoznék, hanem hangok roszulnának, hogy létjogát is elvesztette. Majd mások, megelégedve azokról, a melyeket előbb mondott, azt ígerte Trefort miniszter ur, hogy ámbár ő az általános vallásszabadságnak nem barátja, mindamellett, ha egyes hitfelekezetek bemutatván hitelveit és szervezetét, hozzá törvényes elismertetésért folyamodnak, ő kész kérését az országgyűlésnek előterjeszteni. Csak hogy mikor ezen biztatásra a baptisták, bemutatván hitelveiket és szervezetüket, ily kéréssel járultak hozzá, a miniszter ur ezt kerekén elutasította. (Ugy van! balféltől!)

De ugyan kik hát ezek a baptisták? Valamely veszedelmes, az államra káros felekezet? A baptisták, kiket némelyek tudatlanságból, mások szándékosan a nazarenusokkal tévesztettek össze, egy orthodox protestáns felekezet, mely Amerikában millió hitet számlál, melynek Angliában, nyugot és közép Európában is számos tagja van. A baptisták a szentháromságot hiszik, és mindenben az új testamentum alapján állanak. Az egész különbség, mely köztük és a többi protestáns felekezet közt létezik, abban áll, hogy ők nem a gyermekeket keresztelik, hanem a földerdülteket és nem néhány cseppnyi viznek a fejre locsolásával, hanem az egész testnek víz alá merítésével történik a keresztelés. (Mozgás.) E részen utána az azon keresztényeket, kik Krisztus idejében keresztelő szent János által vették fel az egyházba. Egyéb-iránt pedig teljesítenek minden polgári kötelességet, teljesítik a katonai szolgálatot, fizetik az adót az államnak s a községnek egyaránt. Házasági frigyeket azon valláslelkész előtt kötnek, a mely vallás kötelekéből kiléptek s neki úgy az esketési, mint a keresztelési stólát is megfizetik, dacára annak, hogy a keresztelést nem az végzi. Szóval jámbor és békés polgárok, a kik ellen a hatóságok részéről panaszt sohasem hallottam. S mégis mi történik t. ház? Ezen emberek évtizedek óta üldözéseknek vannak kitéve s ez üldözések tartanak még a mai napig is. Kezemből van egy folyomódás, a mely ezen állításomat igazolja. Biharmegyében közel Nagyváradhoz a többek között két községben, Hegyköz- Ujlakon és Hegyköz-Száldobágyon ezen szegény embereket, a szolgabíró mindentalan zaklatja és üldözi. (Mozgás balféltől.) Házi isteni tiszteletüket megtartani nem engedik s hogy ha megtartják, bírságokkal sújtja őket; könyveiket elkoboztatja. És vajon miféle könyvek ezek t. ház? Talán az állam felforgatására czélzó, vagy egyébként erkölcsötlen munkák! Nem uraim!

A keresztény hitvallásnak alaptörvénye, kutorrása, a szentírás. Azonkívül vasárnaponként, hogy minél kevesebben gyűlhessenek össze, egyik, vagy másik hitorsosuknál házi isteni tiszteletre, magához rendeli a férfiakat, asszonyokat és leányokat, némelykor oly szavakal illeti, melyeknek ismétlése a házi iránti tisztelet nem engedi. (Mozgás balféltől.) A bírságok pedig, melyeket rájuk kivet, mind nagyobb és nagyobb mértékű öltetnek. Így első ízben ezen év március havában kövülök 10-ét 82 forint marasztalt el. Ápril 6-án 26-ot 189 forint itélt el. Következé vasárnap ápril 13-án 470 forint bírságot szabott rájuk. Egy-egy emberre pedig a következő összegek estek. Hallgassa meg a t. ház. (Felki-

áltások a szélső baloldalon: Erceinek hívják azt az urat? Mozgás jobbféltől.)

Lukács Gyula: Nem. Kiss Eleknek! (Mozgás.)

Irányi Dániel: (Halljuk! Halljuk!) Hallgassa meg a t. ház, tanulságos dolgok ezek, hogy lássuk, mi minden történik ma Magyarországon. (Felkiáltások a szélső baloldalon: Mind a megőrtöndözték! Elitelték Kiss Gábor 55 frtra, Piri Sándort 50 frtra, Kiss Balázst 60 frtra, Kiss Józsefet és a családját 90 frtra, Kovács Józsefet 25 frtra, imét egy másik Kovácsot 35 frtra, Molnár Lajost 35 frtra, Zsáros Istvánt 15 frtra, Dobreczeni Gábor 45 frtra, Kiss Róziát 15 frtra, Szilágyi Mihályt 35 frtra, Szabó Ferencet 5 frtra, Almásy Józsefet 10 frtra. És uraim, a kik nem voltak bírságok a legelső alkalommal a rájuk szabott bírságokat megfizetni, azokat megzaboloztatja; az egyiket, a mint ők panaszkodnak, egy borjas tehenet vitetett és adott el Nagyváradon, a másodikat pedig butorait zár alá vétette és a község házában őrizteti. Hiszen t. ház, ha ezen eljárást a szolgabíró ily folytatja, akkor — bármily jómódúak legyenek is különben ezen gazdák, lehetetlen, hogy rövid idő alatt tönkret ne menjenek és koldusbotot, ragadni kénytelenek ne legyenek. (Ugy van balféltől.)

Hiába fordultak a szegény emberek a szolgabírónak közvetlen felbőb hatóságához, mig utóbb — nem tölthetvé tovább ezen törvénytelen zaklatást és üldözést, — vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz folyamodtak. Dicséretre és becsületre legyen mondva Csáky Albin grófnak, ő segített is a bajon, táviratilag intézkedett az iránt, hogy a bírságpenzek behajtása függ szöszessék fel és utasította az alispánt, hogy taríson vizsgálást és az eredményről tegyen neki jelentést. (Általános élénk helyeslés.) Szerettem hinni, hogy ezen törvényes és humánus intézkedés nem is maradt siker nélkül.

De uraim, a mi ezen esetben Biharmegyében történt, az ismétlődhetik és ismétlődik más községekben, más megyékben. Hát vajon mindannyiszor addig folyjanak ezen törvénytelen visszaélések, mig végre a panasz a miniszterhez nem érkezik és ő a törvényesség szempontjából nem bírálja meg az ügyet és nem ad orvoslást? Nem uraim!

Az egyedüli orvoslás abban fekszik, hogy törvényt, általánosan kötelező törvényt alkossunk, a mely az ilyen üldözéseknek, az ilyen apró zsarnokkodásoknak egyszer és mindenkorra véget vessen.

T. ház! Lehet-e azt tenni, hogy mig itt a fővárosban ugyanazon felekezet tagjai szabadon gyakorolják hitvallásukat, nem magánházaikban, hanem egy, magok által épített nyilvános templomban tisztelik az Istent: addig az ország különböző részeiben oly dolgok történjenek, a mikből most csak néhány példát voltam szerencsétlen felhozi.

En nem ismerem polgárosodott államot Európában, a melynek alaptörvényében nem lenne befoglalva a teljes vallásszabadság. Magában Austriában, melyet pedig a szabadelvűség terén mintaképül nem tisztelhetünk, magában Austriában az 1867. évi december 21-iki alaptörvényben a be nem vett felekezetek hiteinek a házi istentisztelet szabadsága biztosítva van.

A berlini szerződés által, a mely a mi kormányunk közbejöttével kitértett s a melytől mi törvénykönyvünkbe is iktattunk, az egész török birodalom területén, beleértve azon részeket is, melyek azon szerződés következtében önállóságra vergődtek, a vallásszabadság mindenki számára biztosítva van. Boszniában, a mely a mi keleti kormányunk kormányzata alatt áll, a mohamedánok szabadon gyakorolják vallásukat; és ime itt Magyarországon egy keresztény felekezet üldözésnek van kitéve. Hiszen uraim, az ember vére felázad s a magyar ember becsületétérte felháborodik midőn ilyeneket kell hallania.

Azért, t. ház, hogy ezen állapotnak egyszer s mindenkorra vége vessék, szükséges, hogy egy általános törvényt alkottassék. Ez indított engem 1869. évi arra, hogy a vallásszabadság behozatását sürgessem. 1869-en kivül, mikor magam nyújtottam be törvényjavaslatot, mindig csak határozati javaslatot terjesztettem elő. Most törvényjavaslatot voltam bátor önmek megkérteni. Nem az én művem; azon bizottság dolgozta ki, a mely Dask Ferencz indítványára kiküldetett és ha nem mondhatom is azt, hogy ezen törvényjavaslat, melynek tárgyalásában magam is mint a bizottság egyik szerény tagja részt vettem, engem teljesen kielégítene, mindamellett annak lényegével igen is egyetértek és meg vagyok győződve, hogy annak elfogadása a létező bajokat gyökeresen meg fogja orvosolni.

A törvényjavaslat az önk kezében van t. képviselőtársaim, azért szükséges, hogy részletesen ismertessék, csak három fővel legyen szabad kiemelnem. (Halljuk! Halljuk!) Az egyik az, hogy a vallásszabadság Magyarországon a törvények korlátai között mindenki számára biztosított, ellenben a vallási meggyőződés, vagy az illető felekezet törvényei a polgári kötelességek teljesítése alól senkit fel nem oldanak.

A második lényeges rendelkezés az, hogy a bevett vallások jogai, azoknak önkormányzata továbbá is sértetlenül fentartanak és érintetlenül marad különösen a római és görög katolikus egyház viszonya ugy az államhoz, mint a római szentszékhöz. Végre meghatározatván feltételek, melyek alatt új felekezetek alakíthatók, a miniszter megbizatik, hogy az a feltételeknek megfelelő hitfelekezeteknek a szabad vallásgyakorlatot megengedje.

Nem az amerikai rendszer ez, melynek szószólója emlékeztet beszédében Deák Ferencz volt; de minthogy a magyar viszonyokhoz lehetőleg alkalmazott intézkedéseket foglal magában, biztosítja a vallási és lelkismereti szabadságot, nem haboztam azt elfogadni és benyújtani.

T. ház! Az igazságügyminiszter ur válaszfőzőhöz intézett nyílt levelében két elvet állított fel, a melyek őt hivatalos működésében vezérelni fogják. Az egyik a jogegyenlőség, a másik a szabadelvűség. A jogegyenlőség azt követeli, hogy a mi 13 millió polgárnak szabad, az ne legyen megtagadva a többiekől. A szabadelvűség pedig azt kívánja, hogy a lelkismereti szabadság senkinek kényétől ne függjön.

Ámbár a t. miniszterelnök ur eddigi kormányzata, eddigi működése nem igen áll összhangban, legalább a mi a tetteket illeti azon elvekkel, a melyeket az új igazságügyminiszter hirdetett, mindamellett legyen szabad reménylenem, hogy a kabinetnek rekonstrukciójával más, egészségesebb szellem hatolt be a minisztertanácsba. Ha családám, a mi rém keserves lenne, akkor uraim, nem lesz okuk csodálkozni, ha azt a mi eddig mondogattam, jövőre is hangzatosan fogják: hogy a szabadelvűség, a melyet viselnek, nem egyéb más czéljárnál, megfelelő tartalom nélkül, — kongó érc és pengő cimbalom. (Élénk tetszés a szélső baloldalon.)

Az 1848-iki törvényhozás felszabadította a földet, fel a jobbágyságot a szolgaság alól, melyet századokon keresztül viseltek. Rajtuk uraim a sor, hogy 41 esztendő múlva, felszabadítsuk békéből, a melyeket mai napig visel, a lelkismeretét. (Élénk tetszés a szélső baloldalon.)

T. ház! Magyarország jó hírve, mely mindnyájunk előtt kell, hogy becsületben és tiszteletben álljon, arra int, hogy az intézkedések ne halogassuk. A magyar czimerben a türelmetlenség fölta szegényfolt. Töröljük azt le, hogy fénye messze a világ végéig sugározzák ki s a népek milliói tisztelettel üdvözöljék a nemzetet, mely ily szabadelvű irányban kezd haladni. (Élénk tetszés a szélső baloldalon.) E czimerben jobbféltől a harmas

bércz felett a kereszt áll. A kereszt a szelidség, a felebaráti szeretet, a megváltás jelképe. Ne engedjük, hogy e fenséges jelvény mellett a türelmetlenség fölta tovább is ott maradjon. (Élénk helyeslés és tetszés a szélső baloldalon.)

Kérem a t. képviselőházat, méltóztassék a törvényjavaslatot, melyet benyújtani szeretnék, akár a közoktatási, akár pedig egy külön e végre választandó 15 tagu bizottsághoz utasítani. (Ho-szas élénk helyeslés és éljenzés a szélső baloldalon.)

A császár szava.

Csak néhány évvel ezelőtt is képtelenségnek látszott, hogy egy császár strájkoló munkások küldöttségét fogadjon. Államférfiak, születtek és pénztárosok voltak mindig szent borzalommal gondoltak arra, hogy egy uralkodó az úgynevezett negyedik osztályhoz járjon le, kihallgassa őket, nyájás szavakkal illesse és megígérje nekik sérelmeik gyógyítását.

És ime még is meg történt. II. Vilmos német császár két nyilatkozatával lepte meg a világot. Egyiket a munkás küldöttségnek, másikat a bányászlatok képviselőinek tette.

A munkás küldöttség panasza abból állott, hogy a munka-adók 9 óra helyett 11 óráig dolgoztak, hogy több szemet szolgálatának és nagyobb legyen a részvények osztaléka. A bányászok felpanaszolták, hogy a munkások a törvényes felmondási határidő nélkül szüntették be a munkát, s hogy viszázsaitották a társulatok ajánlatait: a bérfelemelést, ha a bányákba visszatérnek. A császár kihallgatta mind a két pártot, s a munkások részére, mivelhogy ezek jó rendet tartanak s nem hallgatnak a szociális demokráta izgatókra. Azután pedig valóságos leczért tartott a bányászlatoknak, hogy jól bánjanak munkásaikkal, velük érintkezzenek, róluk töltek kitéphetőleg gondoskodjanak s ha jól megy az üzlet — ugymond — értethető, hogy többé-kevésbé részt kívánnak a nyereségből a munkások. Ez a tiszta szociális, leplezetlenül problémává II. Vilmos isten kegyelméből német császár és Poroszország királya által.

Királyi kötelességem — folytatja a császár — az érdekelt munkásokat és munkások azon mértékben támogatni melyben ők is résztöröl igyekeznek az összes polgárság érdekeit szolgálni.

Ime a császár, a korona tekintélyével beavatkozik a tőkések és munkások közötti viszonyok szabályozásába s támogatását azon részeknek igéri, mely a közérdeket inkább veszi tekintetbe, nem pedig egyszerűen pártját fogja a vállalatoknak a munkásokkal szemben. Ezelőtt azt tartották, hogy a társadalmi rend feltétlenül megköveteli az állam beavatkozását a munkások ellen, vagy pedig a kormány semlegeségét és be nem avatkozását, ha sztrájk történt ki. A be nem avatkozás, az angol rendszer és az amerikai. A győztes beavatkozás a francia köztársaság és a belga kormány által gyakoroltatik, a német császár a bíró szerepét vindikálja magának és a hivatalos közvetítés jogát követeli a kormány részére. Ez tehát állami szociális, melyben a kormány és maga az állam feje társadalmi politikát csinál s a legnehezebb osztálykérdések eldöntését magára veszi, magának követeli.

A fiatal császár nyilatkozatai elvileg nem férnek össze a konzervatív tanokkal és felfogással az államhatárolásról, az államán uralkodó rendről vagy is inkább alárendeltségről. Azt mondják, hogy ez a Bismarck-féle állami szociáliszmus folyamán, melyet már a mostani császár nagyatyja I. Vilmos is követett.

A nagyatyja ugyanis fogadta 1864-ben a reichenheimi gyári munkások küldöttségét, kik megjelentek előtte panaszt emelni munkaadók ellen. Az akkori belügyminiszter elvezette a küldöttség fogadtatását. De Bis-

marck tanácsára az akkor még csak porosz király nem csak fogadta a munkásokat, hanem sérelmeiket orvosoltatta is. Ez úgy szóba hozottát a porosz országgyűlésen és alkalmat adott Bismarcknak egy beszédre, melyben a következő emlékeztetés szavakat mondta: »Mily jogcímén zárhattam volna el ez embereknek az utat a trónhoz? Szinte úgy látszik, mintha mentségre szorult a korona, ha meghallgatja a szegény emberek szavát. A porosz királyok sohasem voltak kizáróan a gazdagok királyai.

Az ifjú császár sok dologban követni szeretne és szereti most is nagyatyját s talán ez vezette most is e fontos lépésre, melyben olyan nagy jelentőségű nyilatkozatot tett.

Mindenestre a német császár elvi álláspontja és gyakorlati beavatkozása e fontos kérdésben roppant nagy és általános jelentőséggel bír nemcsak Németországban, hanem mindazon államokban, melyekben a szociális munkáskérdés szerepet játszik a politikában. A szociáliszmus elismertetett és udvarkéssé lön. Vajon ez által meg lesz-e mentve az emberiség a nyomorúságtól s a német birodalom a forradalmi veszélyektől? E kérdésekre a történelem fog felelni. Mindenestre politikának bája jövőre jelentékenyen módosult.

Kolozsvári Athletikai Club

IX-ik nyilvános viadala.

Kolozsvár, 1889. május 19.

A több versenyponthól álló IX-ik (tavaszi) nyilvános viadalt a következő eredményekkel tartotta meg a club:

a) vívó versenyek:

1. A tornavivóban szombaton d. u. tartott kardversenyre kiállt négy versenyző; a döntő ktd-lamben Gál Simonnal szemben 6 touche ellenében kettővel győzött, Nyerges Zsigmond, ki nem csak a clubnak, hanem a tornavivó intézet vívó iskolájának is, alaposan képzett egyik legszorgalmasabb tagja, ezüst érmet nyert.

A fleuret versenyben ketten állottak ki; győzött 6 touche ellenében öttel Gál Simon; ezüst érmet nyert. E vívások általában szépek voltak, mutatták azt, hogy a klubok a verseny serkentette az iskolázott kikapzásra. A verseny nagyszámu közönség nézte végig.

b) Kerékpár versenyek:

A sétátérn tartattak meg vasárnap reggel 7 órákor.

1 kilométeres versenyben Rover gépen győzött Stampa Keresztely, bronz érmet nyert.

5 kilométeres versenyben ezüst érmet nyert 12 p. 30 mp. a Bartha György. Egy km-et állag 2 és fél perc alatt futott be 13 p. négytized mp. a L. Benke Ferencz lett be másodiknak. E versenyben trainirozott, jó erők mérköztek. Az eredményre azonban nagyon befolyt az, hogy a nagyszámu néző közönség lepte el a gyalogjárókat s versenyzőknek, hol taszítani, hol bertliniük kellett, az átjáróknál pedig éles szögben kanyarodtak a pálya dőződő uton s mindezek egyrészt izgatók, farszították a versenyzőket, másrészt az eredményre is befolytak.

c) Különféle versenynevek.

Vasárnap délután 4 órákor föltartottak a viadalt, a bonczitani intézet előtti téren, melyet a klub dr. Generisch Antal egyetemi tanár szíveségéből rögtönözve készített áll.

A bajnoki távolugrásban, a bajnoki mértékét meghaladó 5 méter 71 cm. gússal, banokjelöltséget, vándor díjak, ezüst érmet nyert Gölner Béla. Ezenkívül bronz érmet nyertek: Sissel Albert 5 m. 36 cm. G. rzyel Andor 5 m. 25 cm., Gál Simon 5 m. 25 cm., Nyerges Zsigmond 5 m. 19 cm.

Az „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1889. Május 20.

Oliva.

Angol regény.

Az „Ellezzék“ számára

Fordította: Amica.

XIII.

(Folytatás.)

(24)

— Én soha sem gondoltam azt önről, mondá sokkal komolyabban, mint ahogy ő maga gyanította; Én azt soha sem tudnám önről elbinni, soha, soha.

— Áldja meg az ég e szavakért:

Delaware, nem tudva magát uralkodni, egy pillanatra elfordult, s egy párszor je s fel járkált a szobában, aztán megállott a leány előtt, s két kis kezét ismét megfogta.

— Nekem nincs jogom ilyen bizodalomra; azok után itélve ami vagyok és voltam, kegyednek teljes joga van azt gondolni, hogy bizalmára és társaságára érdemtelen vagyok.

Kegyed nagyon sokat van a társaságomba vetve, s ezután még többször lesz; sőt jó hírve és becsülete is a kezeimben van.

— Az ön kezei között jó hely van, — szakította félbe Oliva.

— A saját életemmel védelmezném — volt a válasza. De kegyednek joga van valamit tudni azon férfiról, kivel szembe kényesztülve van reá bizoni mindazt, mi legdrágább előtte.

— Én semmit sem kívánok tudni — mondá Oliva, igyekezve kezét kihuzni; — pár mik legyenek a hibái — pedig fogadom,

hogy van elég, mint mindnyájunknak — de én önt becsületes embernek hiszem.

De a Delaware ujjai még szorosabban tartották a kezét.

— Hallgasson néhány szóra, s aztán itélje meg hogy mennyire voltam hibás vagy könnyelmű, — mondá Delaware kéri hangon; történetem nem regényes, — csak valami nagyon mindennapi dolog. — Az én édes jó anyám férjhezmenetele után néhány év múlva özvegyen maradt, velem egyetlen gyermekével, mert atyám, aki katona volt, egy össze-csapás almalával Kanádiában megöletett. — Anyámnak egy nagy bátyja felajánlotta rólunk gondoskodni, s engemet örökösévé tenni, — anyám elfogadta az ajánlatot, — melyik anyja az aki ő helyében másként cselekedett volna? — És így az én szép anyám egy pompás háztartást vezetett, én pedig a dusszagad D'Aubrey urnak a kényeztetett örökösé lettem.

Én egy szilaj, gondatlan, a vakmerőségig bátor fia voltam, s csak az anyám iránt voltam valóban engedelmes és figyelmes, s a legbissebb szava parancs volt előttem. — De nem voltam roz tanuló; Etonban elibe vágtam a társaimnak, s Oxfordban szintén a kitűnők sorába tartoztam. — Midőn a tanodát elhagytam en grand seigneur mentem utazni, s az így eltöltött két év zárta be életemnek ezt a lapját.

»Midőn haza tértem, nagybátyám azt kívánta hogy lépjek a hadseregbe, — ez volt az a pálya melyet leginkább gyűlöltem, — de kívánságát megtagadtam. — Ő nagyon haragudott. — Én szilárdul állottam határozatom mellett. Én az irodalom mellett lelkesültem.

Nagy bátyám azzal fenyegetett, hogy kitagad, s ezzel az én büszke dacos természetemet felrázta. Nem engedtem magamat sem a fenyegetések által megijesztetni, sem az aranyaimal megvesztegetni; és ő, szenvedé-

lyessége és önféjtsége dacára, egyideig engedett. Helyesen cselekedtem-e vagy helytelenül?

— Helyesen, helyesen, — mondá Oliva szikrázó szemekkel. K rem folytassa.

— Nem sokára nagy bátyám egy fiatal leánynak mutatott be, egy szép, élénk, de határozottan »kacér« leánynak, épen olyan féle kiadás volt a mit leginkább utálók, egy igaz hia számitó teremtes; én és az anyám hamar beláttuk, hogy a leány mit akar, és a nagybátyámnak mi a szándéka. Röviden szólva, ez a leány feltette magában, hogy vagy az én, vagy a nagybátyám felesége lesz, hogy vagyonának urnője lehessen. A közmondás azt mondja: »Nincs nagyobb boldog, mint a vén boldog.« Azt hiszem, hogy D'Aubrey ur miképen lett egy ilyen leány által teljesen elbűvölve. Eleinte azt kívánta, hogy én vegyem feleségül. Azt válaszoltam, hogy inkább elvonném Meduzát, vagy a török basa háreméből egy asszonyt, mint az általa ajánlott leányt. Eless szóváltásunk volt. Bátyám dühött, én nyugodt és határozott maradtam; imét kitagadással fenyegetett, de ez alkalommal komolyan értette. Azt válaszoltam, hogy tartsa meg a vagyonát, s ha annyira el van bűvölve azon leány által, vegye el ő maga, mert én nem adom el magamat. Egy hetet adott a meggondolásra. És én ismét visszautasítottam az ajánlatát nem tudtam elfogadni. Figyelmeztetett, hogy anyámat és engemet egy krajczár nélkül dob ki a világba, de persze hasztalan, beszélt; fiatal, erős és határozott voltam.

— És ő miután azzal a szándékkal nevelte önt fel, hogy örökösévé tegye, tényleg megtartotta a szavát; — kérdé Oliva megbotránkozva.

— Igen ő azt tervé szeszélyből és mert én vonakodtam azért, hogy e szeszélyének eleget tegyek, minden igazságot és becsületet megtagadni. Tehát anyám és én elhagytuk a

házat, s két hónap múlva nagy bátyám maga vette el azt a leányt.

— Ez nehéz dolog volt — mondá Oliva.

— Kegyetlenség éi igazságtalanság volt, de magamért nem sokat gondoltam volna vele, hanem az anyámról fájt. — Megpróbáltam irodalmi tehetségeimet érvényesíteni; de mint minden, ugy ez is, pénz és összeköttetések nélkül hasztalan való fáradság volt. — Azonban küzdve és szenvedve valahogy csak megéltük — Aubrey elhallgatott.

— Kérem ne folytassa — mondá Oliva felindulással; ez nagyon fájdalmas önnök. — Nem törődtem volna vele, csak, az anyámról, folytatá Aubrey. Oh, a szegénység borzasztó! Szinte megszokadt a szivem midőn láttam, hogy anyám valóságos szükségét szenved, — de soha sem panaszkodott, mindig biztatott, és helyeselte viselkedésemet, még akkor is midőn betegséget látva, s attól a félelemtől bántva, hogy ötet elveszítem — egészen le voltam sújtva. — Lotérdeltem előtte, s minden búszkeégem mellett kértém, hogy térjen vissza a nagy bátyámhoz, mert talán ötet befogadja. — De ő nem akart vissza menni — nem akart engemet elhagyni.

Az anyám egészsége megromlott, — ő, a ki fényezésben nevelkedett, s jóllétében születte — hogy tudta volna a nélkülözéseket kiállni?

Néhány pillanatig hallgatott, — aztán folytató:

— Mindenféle keresetet megpróbáltam; néha furcsa munkát végeztem! — Végre az anyám komolyan beteg lett, ámbár igyekezett előttem eltitkolni; de hasztalanul, mert a szeretet éles látásu. — Egy este kétségbeesve mentem el hazulról. — Minden segédforrásomból kifogytam, és a szó teljes értelmében nem tudtam, hogy másnap reggel hova forduljak.

Ha addig nem tesvím, ugy akkor este megtanultam, hogy a kétségbeesés mit jelent, mert éreztem, tudtam. Végre megállottam egy hidon, kábula néztem a sötét vízben visszatükröződő lámpákat, midőn két férfi az ellenkező irányból jöve, egész váratlanul épem mellett találkoztak.

Eleinte csak homályosan hallottam őket, oly kábultan mint ha álomban lettem volna, és ők nem élt lények csak álmaim szülijei lettek volna, midőn az egyik indulatosan azt mondá:

— Az a bitang hamisított, s társam-mal mely nekem ezeket ért, megcsodált Mondom Holmark, hogy maga nem tud nyomába jönni sem az egyiknek sem a másiknak. Ötven forintot adnék ebben a pillanatban bár kinek a ki a keresésére ajánlkozna.

— Hallottam e szavakat, s rögtön magamboz tértem; megfordultam s azt mondám:

— Urak, bízzák reám ezt az ügyet, és én rövid idő alatt meg fogom találni mind a kettőt, a tárczát és a hamisított; csak a kiadásaimat fizessék meg, ezt azért kérom mert jelenleg oly kevés pénem van, hogy a saját érszényemből nem tehetem. Holmark ur, én nem kívánok öntől többet mig a tárczát én nem adom. Lássá, én tudom az ön nevét.

— Én nem ösmerem az öné, mondá Holmark élesen szemügyre véve engem; de tectív? kérdé.

— A természetből kifolyólag az vagyok, válaszlal megajta magamat. Én nem kívánok az ön dolgába avatkozni; csak azt mondom, hogy alkalmazzon.

— A másik férfi nevetett nyugodt alitáson.

(Folyt. köv.)

ugrással. Rajtuk kívül még számosan ugráltak, ugrásuk azonban az 5 m. 6 cm. mértékét nem érte el.

A 804.5 m. (fél ang. mf d.) bajnoki akadály-versenyben, melynél az akadályokat 3 szilárd fal, 7 sűrűnygát 90 cm. magas, két 3 méter 25 cm. széles árok képezte, védő Kolosváry János szemben, két kihívó állt ki. A pályát hatszor kellett megkerülni. Kolosvárynak ez harmadszori döntő küzdelme volt. A két kihívó az utolsó előtti fordulónál a versenyt már feladta. A cselhöz Kolosváry János egyedül szaladt be, 2 p. 44 mp. a könnyű győzve, eredménye azonban 3.8 mp. jobb a tavalyinál. Kolosváry János bajnoki címet, arany érmét, ezüst serleget (90 ft értékben) vívott ki harmadszori szűp győzelmével.

Az 1. ang. mfides sikversenyben négyen mérköztek. A pályát, mely 70 cm-t emelkedik, tizenegyszer kellett megkerülni. Kettő a küzdelem alatt kiállt. Sándor Balázs és Siaszel Albert hevesen küzdöttek a győzelemért; elsőnek ért 5 p. 45 mp. a Sisszel Albert ezüst érmét nyert. J. másodiknak 5 p. 50 mp. a Sándor Balázs Bronz érmét nyert. E versenynél eddigi legjobb eredmény, 6 p. 5 mp. a VII. viadalon érte el.

Vigasz versenyben harman futottak. Az ötág pezsgő tiszt. díjat nyerte: Nyerges Zsigmond.

A viadal befejeztével a díjak a bíróság által, buzditó szavak kíséretében, ünnepélyesen kiosztatták. A bíróság tagjai voltak: elnök: B. Jókai Gábor, bírák: Kővári Mihály, Ivánffy Gyula dr. Girsik János m. oszt. tanácsos, időmérő Stampa Keresztély, térmérő Lucau Aladár, orvos dr. Bodor Zsigmond, Indító: Bartha Gergely, Illing S. jegyző: Kuszkó István.

Miután a viadal pontjait megosztva, három különböző helyen és időben kellett megtartani, a club nem számított arra, hogy a viadalt látványossá és változatosá tehesse. Azért a szokásos ünnepélyességeket is ezúttal mellőzte. Azonban úgy ez valamint szíves tekintetből főleg jól sikerült a viadala: s a klub lelkesen trainírozó edzett fiataisága a legszebb reményeket nyújtja arra nézve, hogy Kolozsvár városának szíveségből már észire berendezhető alkalmas versenyterén, minden tekintetben a legszebb eredmények lesznek bemutatva.

Egy feltűnő hiánya volt azonban a viadala. Egyik legkiválóbb tagja, a ki 3 viadalt lankadatlanul végig küzdött s többnyire mindig elől járt, a veterán bajnok, Borboly György hiányzott a versenyzők sorából. A közönség hasztalan kereste szemeivel, hasztalan kérdezősködött, mert csak kevesen tudták, hogy az első bajnok az utolsó előírással fegyvergyakorlatot csinálva Fehérváron a Mannlicher puskával.

- 6.

Majális.

Tiszta felhőtlen égről ragyogott alá tegnap a nap. A gondviselés a »Polgári dalegyet« pártjára állott. Még az esőre való kilátást is teljesen elfújta a napestig lengedező hűvös délnyugati szél. Vegyük még ehhez a majálisok elegendhetlen kellékét: a zöld erdőt — s egy percig sem lehetett kételkedni a sikerben.

Az iparosok palotája előtt reggeli nyolc órakor harsant meg a tűzoltó-banda, kibontották a lobogót s kezdetét vette a marsolás a Törökvezér felé. Ettől a pillanattól fogva az oda vezető utak az esti órákig minduntalan népesek voltak. Délután 3—4 óra közt minden felülről özönlött a publikum, és már ekkor a táncz is kezdetét vette.

Gazi József a tűzoltó banda fő mandarinja felemelte a vezénypálczát. Egyet jobbra, egyet balra, egyet föl és egyet lejtött a levegőben, mely utolsó tempója alatt a banda a trombiták hasából kiszorította, a — landariet.

Nagy virtussal tánczó bolos legény tánczra billegőn lépdel a szemérmesen pislogó hajadon felé, ki már jókor észrevette, hogy min járhatja az esztétikus lány Mercúrius híve — még is úgy tesz, mintha nem látná, mintha másra figyelne, pedig szent igaz, hogy arra bandzsallit. Azonban az urfi egy pár percig figyelmesen kél, — vizsgálódik, szépnek találja az orrát, szemét, haját, száját s e közben ábrándozó sóhaj szakad ki belőle, mi összevegyült a tánczólok által felvert porral s felkavarog a lombos tölgyágak közé, vagy azon is feltűn, — magos mennyországba.

Hadd menjen. Ugy is elég van a keblében. Ha »é« kéré, — méter száma mérné. Neki rugaszkodott tánczós párt »szent hervultának forgatagá«-ban nagy erővel kárámolászta oldalba szeremetesen ábrándozó lovagját a rőföknek. Arcot szíszszene riad fel amaz, sajátos arcfintorítással kap az oldalához s aztán lassu morgással változtatja lábait, honnan agyág zug fel az eltiprott tyukszemek segélykiáltása.

— Ne tessék ábrándozni itt a »körbe«, hanem dologra! Jámborul figyelmeztő szó ez, mit el kell érteni minden értelmes gavalallérnak. No! hopp! rajta! ott egy nyílás. Éppen elég arra, hogy elérje rajta szíve választottját s a következő percben ott galoppozzon a sorban és rugja a landariet a port a fűvet és levegőt.

Még egyszer nagyot rotytan a bom-

bardon, nagyot recsen a trombita, puffan a dob eszren a réztányér Gazi lelt. és bumm! Mintha csak lett vágják volna a nótát, kótát. A bandából kifogyott a szusz! Hanem ott van a mélt. A »mivisek«, hogy rugja meg a devl!

Ezek kezdenek aztán rá egy patogós ropogós csárdásra. Csáigány tudja ennek a módját igazán. Igaz bñen tánczolni pedig az aranyos ifjúság. Hogy dolgozik — én uram és én istenem kézzel lábbal. Minden izma megmozdul akár a kigyónak. Csak a jó lsten névere kérem uraim, ne méltóztassanak reszketni. Az a reszketés kiálthatatlan.

Dehogy figyelnek rám, sőt, ha tovább órálnék nyomban lefűlelnék. Hát csak tessék reszketni!

Körül nézek a tánczter környékén. Minden aranyas bokor egy-egy eldorádó. Sült malacz, pirított ropogós bőrt liba, rántott csirke salátával aztán bor — mert nem is volna az jó, ha szomjuság gyűtőrné halandó testünkét.

Csedilatos érzéstől dobogott fel a szívem. A zöld erdőnek ilyen szép poesisát még nem láttam soha. Az az hogy látni láttam de

Hol! Tüske Pali! — rikkantott valaki.

— Hopp hopp! ismétlé a másik.

Gyöngyvetel — gondoltam magamban. A jó barát ha a tulsó világon nem is, de ahogyan tul még jó barát. Mellőjük telepedtem haem bizony nem bántam meg, lévén ők bőséges bor és pocsenyeknek korlátlan urai.

A házi asszony is biztatott, a gazda is biztatott, a harmadik is szólott: »kötold, kötold« és terjedelmes karimájú szalma kalapja alól patriárhális bölcsességgel intgetett.

Ezen közben durrogtak a mészarak patogott néhány szelnek eresztett rákéta és repült az idő gyors szárnyakon. Már egy hegyes szemű csillag kacagva pislogott alá, a mint megmozdultam azon fekvő helyemből.

Czidri! Ostoba kacagó csillag! láthatod, hogy bokorba botlik a lábam. Egy kis mámor egy kis mámor, — hát aztán olyan nagy bűn egy kis mámor. Nini menni csillag tiz, száz, ezer, millió és mind a millió kacag. Mondottam már, hogy csak a bokorban botlottam el, — ugyan mi kacagni való van rajtam fényes szemű csillagok.

Tüske Pál.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 20.

— **Mátyás király emléke.** A

Mátyás királyra vonatkozó emlékek kiállítását rendező országos nagy bizottság szombaton délután Budapesten a zeneakadémia dísztermében alakuló ülését tartotta. Előlké választott gr. Keglevich István, ki részletesen kijelenté, hogy a tervezett tárlat czélja Mátyás király halálának negy százados évfordulója alkalmából a rá és korára vonatkozó emlékeket egybegyűjtve bemutatni, továbbá az iparművészet tíz száz éves fejlődését feltüntetni. A tárlat védnőkségét Károly Lajos főherczeg fogadta el. A jegyző felolvasta a főherczeg erre vonatkozó levelét. A jelenlevők éljenzéssel fogadták a főherczeg levelét. Ezután bejelentették, hogy Csáky miniszter belépett a bizottságba. Majd a kiállítás pénzügyi része került szóba s a költségelőrányszat szerint a tárlat 18—24,000 ft-ba fog kerülni.

— **Gr. Teleki Samut.** mint már irtuk a mult estőtörtökön nagy ünnepélyességgel fogadták Sáromberkén. Mint tudótónk most írja a gróf lakhelyén Sáromberkén a közel fekvő Gernyeszeg, Erdőszengely, Erdőcsinád, Sárpaták és Nagynyony községekből sokan összegyűlkezve vártak a grófra, kit Zoltáni Imre ref. lelkész üdvözölt, melyre a gróf köszönettel válaszolt. Az ünnepi ruhába öltözött közönség örömkönyveket hullatott s a kis Zoltáni Etelka szép üdvözlő verset mondott a grófnak, ki személyes vendégeit akasztélyban, a népet pedig a községben magyarságon megvendégelte. Teleki gróf május 20-án Koburg herczeghez utazik, honnan visszajöve hosszasan fog Sáromberkén tartózkodni.

— **Sorozás.** Alsófehérmegye területén a kisenyedi és alvinczi járásokban már megtörtént az idei sorozás. Ujenczjutalek kivétel nem volt s miután a felhívott köröszályok mindegyike ki volt már ismételtlen is válogatva: mindenki rossz eredményre volt elkészülve. Azonban ellenkezőleg történt. A kisenyedi járásban besorozottak s le is tette az esküt 92, kik később fognak bizonyos kulcs szerint a sorhad és honvédség közt felosztani. Közvetlen a honvédséghez 2-öt soroztak be. Az alvinczi járásból ujencznak és tartalékosnak felavattak 127-et, közvetlen a honvédséghez 18-at.

— **Déval hírek.** Gyárfás Ferencz marosvásárhelyi kir. táblai bíró e hó 15-én Dévára érkezett, s mint miniszteri biztos felülvizsgálta az urbíri birtokrendezés ügyek menetét. — Dr. Farkas Béla és dr. Hoszszu Sándor ügyvédekkel szaporodott újabban az ügyvédi kar. Mind a kettő a napokban nyitott irodát. — Májálisi volt kedden a várhegyi sétány alapja javára. A mulatságon kevesen vettek részt, de jól mulattak. — Csütörtökön délen nagy zápor-és eső mely sokat használt a növényzetnek.

— **Szamosvölgyiek Barossnak.** A szamosvölgyi vasutársaság igazgatósága a napokban tartott ülésén elhatározta, hogy Baross Gáborhoz küldtséget meneszt megköszönni neki, hogy a desz—zilahi vasútállalatot oly sikeres támogatásban részesítette.

— **Deési hírek.** Szolnok-Doboka megye monográfiajának megírása tárgyában megalkotott bizottság a főispán elnöklete alatt a napokban ülést tartott, melyen dr. Réthy László és dr. Pogányi Károly a monográfia írói is részt vettek, s utóbbinak tettek jelentést a munka előhaladásáról. Ülés után a bizottság tagjai a főispán megvendégelte. — A deési színház társulat ig. választmányja br. Bánffy Dezső főispán elnöklete alatt e hó 13-án ülést tartott, mely alkalmával egyebekben kívül a Bátfai-féle reformtervezet is előterjesztett. Albizottságnak adták ki véleményezést végett. — Egy Román Nándor nevű közhírszár a napokban a Szamosba ment fürödni. Alig uszított néhány lépésnyire, belefullt. — Valami délafrikai zulu-férfi érkezett Deésre, s ott két előadást fog rendezni. (Tán csak nem?)

— **A b-hunyadi állami polgári és elemi iskolák** idei majálisukat f. hó 30-án tartják meg a régi jó szokás szerint az Agaztat erdőben. A rendezőseket, élén az igazgatóval, a tantestület férfi tagjai képezik.

— **A szászvárosi** ev. ref. Kúntanoda előjárósága boldog emlékeztű Kemény Gábor báró egyházközségének elhunyt főgondnoka emlékére, folyó hó 23-án, délelőtt 10 órakor a tenoda rajztermében gyászünnepelet rendez.

— **Katasztrófa a Dunán.** Szombaton este 9 óra után a Dunán nagy szerencsétlenség történt, mely négy ember halálával végződött. Egy könnyű csolnakon ugyan is négy eddig ismeretlen ember evezett a főváros felé. A könnyű járművet melyen még horodók is voltak, ide-oda csapkodták a hullámok, míg aztán Szent-Endre közelében felbillent, négy evezőst maga alá temetve. A szent-endrei partról néhány munkás segélykiáltást hallott és csolnakba ült, hogy a fuldokló segítségére siessen, de már későn, mert azok odavesztek a vízben.

— **Herman Ottó** orsz. képviselő szombaton este Budapesten Nix dajás asztaltársaság a vas-utca Mikádó vendéglőben lakomát rendezett. Az asztaltársaság díszelnökét Herman Ottót országgyűlési képviselővé történt megválasztása alkalmából részesítette e lelkes ovációban. A szépen díszített kerti helyiségében majdnem ötszáz vendég — köztük több hölgy — vett részt a lakomán. Viharos szűni nem akart éljenzés fogadta esti kilenc órakor Herman Ottót, a zenekar rázendítette a Rákóczi indulót s mindenki sietett üdvözölni az ünnepelt képviselőt. A első felköszöntőt Seifert László hírlapíró az asztaltársaság elnöke mondotta, élve Herman Ottót, mint a függetlenségi eszmék lelkes harcosát. Herman Ottó meghatva mondott köszönetet az óvációért, kijelentve, hogy őszinte örömmel fogadta az asztaltársaság díszelnökévé történt választását. Időközben megjelentek a legregibb magyar asztaltársaság, a IV. magyar asztaltársaság a szegedi függetlenségi párt, a budajluki függetlenségi párt valamint az Árpád asztaltársaság küldöttei, melyeknek mindegyikét viharos éljenzéssel fogadták. A tosztok során Párthényi László a vendégeket elvette, Hentaller Lajos és Déry Gyula hírlapíró a Nix dajás asztaltársaságra üritettek poharukat, Madary Gábor Ugront elvette. Falussy Árpád ügyvédjelölt határos felköszöntő mondott a függetlenségi és 48-as párt. Erre Ugron Gábor emelt szót felköszöntvén az asztaltársaságot, szavai gyakran szakítottak félbe a viharos éljenzés és taps. Szabó, a legregibb magyar asztaltársaság elnöke Ugront elvette.

— **Választások Hunyadmegyében.** Hunyadmegyeinek május 15 és 16 napjain tartott közgyűlésén több megüritt tisztviselő állás is betöltött választás után. Megválasztottak főjegyzőnek Holaki Arhur, hátszégi főszolgabírónak Mara László, puji szolgabírónak dr. Lengyel József. A főispán helyettesekül kinevezte: petrozsényi főszolgabírónak Kapcza Gyulát, szászvárosi szolgabírónak Orgonás Józsefet, algyógyi szolgabírónak ifj. László Farkast.

— **Egy tanár emléke.** A nagyenyedi ev. ref. theologiai akadémia hallgatói a legközelebbi vasárnapon néhai Keresztész József tanár emlékeztetére annak sirjánál emlékünnepelet rendeznek. Részleteit még nem állapították meg.

— **Piskitelep,** mely tudvalevőleg Dédacs, Sárfaia és Piski községek területén épült, s mely eddig csak praedium volt, folyamatott, hogy önálló községgé legyen. Miután a törvény által előírt feltételek mind betartva, a megyei közgyűlés minden ellenvetés nélkül pártolólóg határozta a kérvényt a miniszteriumhoz fölterjeszteni.

— **A kolozsmegyei tanító-testület** b-hunyadi köre a jelen tanévi II. rendes gyűlését folyó évi május hó 24-én, Csucsán, az áll. isk. helyiségében tartja meg, melyre a kör tagjai s a tanügyi barátait tisztelettel meghívom.

— **A király új főhadsegéde.** Ő Felsője a katonai iroda vezetésével megbízott Ahnenburgi Bolfras vezérőrnagyot főhadsegéddé és a katonai iroda főnökévé nevezte ki.

— **Magy. 2 frtos államsorsjegyek.**

Ezen játékonnyezű államsorsjegyek, melyeknek tiszta jövedelme nagyrészen a »magyar hírlapírók nyug-

dij-intézete« javára fordítatik, egy 60,000 frtos főnyereménnyel bírnak. Az összes nyeremények 160,000 frtra ragnak, készpénzben vagy 5% magyar papírraléki kötvényben. Húzás már június hó 27-én történik.

VÁROSI HÍREK.

— **Főispán az iskolában.** Gróf Báldy Ákos főispán a polgármester kíséretében ma delelőt meglátogatta a város által fennartott iskolákat. Az iskolákban mindenütt javában folyt a tanítás melynek eredménye felett a főispán meglegedését nyilvánította.

— **Hypnotikus mutatványokkal** gyönyörködtette szombaton és vasárnap este Krause Albin a hírneves delejőz a kolozsvári közönséget. A városi vigadó nagyszerűben mindkét este nagyszámu közönség jött össze, mely szokatlan érdeklődéssel kísérte a hypnotizmus körébe eső s kétségkívül bámulatra érdemes mutatványokat. Krause mindkét estén hosszabb magyarázattal vezette be mutatványait, melyeket minden mesterséges segédesszök igénybevétele nélkül kizárólag saját akarat erejének csodálatra méltó hatalmával hajtott végre. A ki az emberi akaratának ily szédületes fokozatokon való megjelensét phisikai vagy autómiai alapokon megmagyarázni nem tudja — az ember felettinek, vagy legalább is boszorkányságnak tartja ama műveleteket, melyeket Krause Albin kezének és szemeinek delejes erejével és ez erőben jelentkező óriási akarattal és energiával végre hajtott. Az előadási ciklus befejeztével részletesen emlékeztünk meg a csodaszert mutatványokról, melyek csak annyit említhetünk meg, hogy a közönség a bámulattól eltelve szokatlan érdeklődéssel csünygött az előadáson, s a hypnotizáló mestert viharosan tapsolta minden mutatvány szám után.

— **A kolozsvári dalkör** tegnap tartotta meg 1888—9 évi rendes közgyűlését. Petelei István alelnök rövid megnyitó beszédében, rokonszenvesen emlékezett meg az egyet volt elnöke br. Bánffy György elhunytáról jelezve, hogy vele együtt a kolozsvári dalkörnek mennyi szép reménye is szállott sírba. Felemlíté, hogy az 1888-ik a kolozsvári dalkörnek a szellemi és anyagi gyarapodás terén a jobb évek közé tartozik. Ezután titkár, Münstermann Győző teszen kimerítő jelentést, melynek fontosabb adataiként fel-említhetjük, hogy a kolozsvári dalkör az 1888 évi folyamán 12 egészen új karéneket tanult be, többet felírassított. B-tanult 2 egész misset 8—8 kar részlettel; betanult a husvéti lamentációk alkalmával szükséges 12 részletből álló karéneket; így összesen 50 karéneket. Nyilvánosan közreműködött 30-szor. Anyagi javulását tükrözi vissza az, hogy az év folytán 560 irt adósságot törlesztett. A mi benn sokat segített a rom. cath. egyházzal fennálló szerződés szerinti viszony, mely az egyet letnek évenként 3000 irt rendes jövedelmet nyújt, s főként Kolozsvár sz. kir. város nagylelkű elhatározása, melyel a dalkörnek segélyezimén 300 irtot szavazott meg. Következett az általános tisztújítás melyet megelőzőleg Petelei István alelnök kinyilvánítván, hogy többé tisztet nem viselhet, titkár indítványára az egyet tiszteletbeli tagjává választott. Az általános tisztújítás eredménye következő: Előlké közfelkiáltással dr. Vályi Gábor egyetemi tanár, alelnökké Sándor József és Simon Kálmán választották meg. Megválasztottak továbbá titkárra: Münstermann Győző. Jegyzővé: Gergely Albert. Pénztárnokká: Straßinger Gasztár; Gazdává: Bakosi Ferencz; Hangjegytárnokká: Kovács Endre. — Választmányi tagokká: a pártoló tagok közül: Szóts Géza Losonczy János; Salamon Antal; Magyar Gyéza, Merza Lajos, Tóth József, Szenkovich Márton és Kirnberger Ödön; B: a működő tagok közül: Bogdán Péter, Westfal Ágostó, Török Lajos, Hambrich Károly, Orbán Lajos, H. Veress Károly, Szilágyi Ferencz, Fein Herman.

— **Nagy részvét** mellett temették el a tegnapi délután, szombaton, délután Doboka y István, e jóvalavó, derek fiatal embert. Temetésén a kolozsvári intelligencia minden osztálya képviselve volt. Jelen voltak a honvédtisztikar tagjai, élükön Andrásffy Gyula dandárparancsnokkal. A számos koszoru által egészen elborított koporsó előtt egy honvédszakasz lépkedett, s kivonult a katonazenekar is, miután az elhunyt tart. honvéd-főhadnagy és a boszniai occupatio alatt tanusított bátor magatartása jutalmául a hadi érem tulajdonosa volt. A merre a hosszú gyászmenet elvonult mindenütt a nagy csoportokban összegyűlt közönség körében mindenütt élénken nyilvánult az a mély részvét, melyet Kolozsvár társadalma Dobokai István halála felett érezett.

— **A sorozás.** Az idei sorozás Kolozsvárt f. hó 23-án veszi kezdetét. A Kolozsvárt tartozkodó idegen illetőségű hadkötelesek sorozása 26-án lesz. A sorozásra tudvalevőleg 1868, 1867 és 1866 évben született hadkötelesek hivatnak fel, kiknek figyel-mükbe ajánljuk, hogy — tekintettel az esetleges következményekre — a jelzett napon reggeli 8 órakor a Redouteban megjelenjenek.

— **Boér Gergely** kitűnő zeneanár vezetésével a katonai tanító képezde önképzőköre tegnap tartá igen kitűnőben sikerült zárünnepelet. Az ünnepély a dalkör által előadott templomi karénnel vette kezdetét, — a mit Asztalos József ügyesen szerkesztett titkári jelentése követett. Aztán Weber »Trió«-ját 23 hegedűn meglepő jó adták elő. Shire Beil által összeállított »Egyvezet«-et éneklészen el a k.-dalkör, mit szintén sikerült

»Kettős hegedű«-kőv tett, Besenyeyi Boldizsár szavalata értelmes előadás volt, a mit a kellemes orgánom nagyon emelt. A dalkör által előadott népdalokat (Szirmait) a tapsoló közönség ismételtette; is. Rausnitz sikerült zongora játéka után Veres G. harmoniumon, Ugray Gy. zongorán több hegedű mellett »Alla Stella confident«-t nagy hatással adták elő, sikerült a dalkör »Dallár indulója« is. Ezt követte a műsor egyik legkitűnőbb pontja t. i. Bordeaux Géza zongorajátéka. E fiatal ember a rendelkezésére maradt rövid idő alatt oly tökélyre vitte a zongorajátékot, hogy minden szakértőt bámulatra ejtett. Tet-szett Kis József szavallata is. Az ezt követő népdalokat is nagy taps követé, valamint a műsor utolsó pontját a »Dallár szózat«-ot is. Megszoktuk már évenként gyönyörködni azon sikerben, a melyet Boér Gergely kitűnő zeneanár mutat be növendékeivel, — de úgy tetszik mintha az idő, még az eddigi sikereket is fölül multa volna. Azt hisszük hazánkban egy kiképezde sem közelíti meg az itt észlelt eredményt, — a mit Boér Gergely is csak azon rendkívüli és önfeláldozó szorgalommal ért el, — a melytől annyira jellemzi. A rendkívüli nagy közönség mely a terembe csak részben fért el a legnagyobb meglegedéssel távozott a szűp társaságyról.

— **Felolvasás.** Az erdélyi muzeum-egylet, nyelv- bölcs. és történelmi szakosztálya szombaton délután igen érdekes felolvasó ülést tartott, melyen szép számu női közönség is részt vett. Első helyen dr. Szamosi János egyetemi tanár olvasta fel »Medea a világirdalomban« című terjedelmes tanulmányának utolsó részletét, melyben nagy szakértelemmel fejtette ki Grillparzer és Legouve Medea című tragoediáit. A közönség nagy érdeklődéssel hallgatta a felolvasó szavakat és értékes fejtegetéseit, s felolvasása végén zajosan megjelenszte. Ezután dr. Hegedűs István szakosztályi titkár mutatótt be dr. Széchy Károlyné vendégtől »Florence« című tanulmányt, melyben az írónő Florenczben szerzett tapasztalatait adja elő sok közvetlenséggel. Igen érdekesen jellemzi a Florencz műtörténelmi jelentőségét, s írja le nagyobb műtemlekeit. A szerzőnőt élénken megtapsolták. Végül dr. Ferenczi Zoltán olvasott fel »Po Edgar« elbeszélései cím alatt gondosan kidolgozott értekezést, melyet szintén tetszéssel fogadtak a közönség. Az ülés végén elnök dr. Szamosi János bejelenté, hogy a szakosztály tagjaivá újabban megválasztott dr. Erdődi Béla kolozsvári tankertületi főigazgató és dr. Békésy Károly kolozsvári egyetemi magántanár. A felolvasó ülés 7 óra-
kor ért véget.

— **A felemelt husár.** A budapesti mészárosok azon szabályrendelete, mely eltiltja a nyomatekkel való árulást, a hus árának nagy mérvű e felemelésével felelt. A főváros közlelmelési bizottsága ez ügyben rendkívüli ülést tartott s elhatározta, hogy a hus szabad bevitele és egy huscsarnok felállítására iránt lépéseket fog tenni.

Legujabb.

(Az »Ellenzék« stúrgnyitdósítása.)

Budapest, május 20.

A képviselőházból.

Szilágyi Dezső igazságügyi miniszter a ház mai ülésén benyújtotta javaslatát az igazságügyi tárca költségeinek felemeléséről.

Ezután a közoktatásügyi miniszter költségvetési előirányzatának tárgyalása következett. Szathmáry György előadó után Csáky Albin miniszter szólt. Beszédében jelezte azt az irányt, melyet a magyar közoktatásügyi politika vezetőjének kíván tekinteni.

Igéri többek között, hogy a kisdodóvók felállítására körül mindent megtesz a magyar közművelődés érdekében. Sulyt fektet a tanitók szellemi képzésének emelésére, fizetésük javítására. Beszéde további folyamán a polgári iskolák jelentőségéről szól. Igéri azok szaporítását. A közepoktatás terén az egységes középiskola megvalósítását helyezi kilátásba. Szükségesnek jelzi az egyetemi tanpénzek rendezését és a collequumoknak kötelezővé tételét.

A miniszter programmszerű fejtegetéseit pártja s helyen-helyen az egész ház helyesléssel kísérte.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadó-laptalajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyilttér.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

A helybeli állami tanítóképezde önképzőkörenek folyó hó 19-én tartott zárünnepele e alkalmára tekintetes Kellér Gábor zongora-tanár új megválasztékú zongora raktárából egy egészen új, kitűnő zongorát volt szíves díjmentesen kölcsönözni, mely szíveségeért e helyen is hálás köszönetet fejezi ki a tanítóképezde

Önképzőköre.

Kolozsvárt, 1889. május 20-án.

Sz. 646—1889.

409. (1—1)

Haszonbéri hirdetés.

Kolozsvár sz. kir. városa folyó évi május hó 27-én d. e. 10 óráig 12 óráig a Városház nagytermében tartandó nyilvános árverezésen haszonbérbe adja a város területén levő halászház jogát.

A bérleti idő kezdődik 1889. évi június hó 1-én és tart egy évig, azaz 1890. évi május hó 31-ig, esetleg 3 évig, azaz 1892. évi május hó 31-ig.

Kikiáltási ár 100 frt évi haszonbér.
Az árverezés szóbelileg történik, de írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatók a szóbeli árverezés megkezdéséig.
Ugy a szóval, mint írásban versenyzőknek a kikiáltási ár 10 %-át kell bántépénzül letenni.
Az árverezési feltételek és szerződési pontozatok a tanácsház 3. sz. szobájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.
Kolozsvár sz. kir. város tanácsának 1889. évi május hó 17-én tartott üléséből.

ALBACH GÉZA s. k.,
kir. tanácsos, polgármester.

Hatóságilag engedélyezett

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, miszerint Kolozsvártt az ev. ref. Status palotájában

MEDGYESY L. JÓZSEF

CZÉGEM ALATT LEVŐ

női-, férfi divat és nagybani (En gross) raktáromat

az eddigi rendes áraknál 30%-kal olcsóbban

végleg kiárusítom.

Miután a törvényes végkiárúsítási határidő csak 6 óra terjed, s másfelől az üzlethelyiséget már folyó évi augusztus hó 31-én átadni feltétlenül szükséges, felhívom a n. é. közönséget dusan felszerelt raktáromon levő férfi- és női-divat, szőr- és mosó kefmék, szőnyegek, vásznak, mindennemű ág- és asztal-készletek, férfi- és női kész fehérneműk, paplanok, nap- és esernyők, mindennemű apróságok és topánokbani nagy választékra.

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe magamat továbbra is ajánlva, maradok

Kiváló tisztelettel

MEDGYESY L. JÓZSEF.

Végkiárúsítás!!!

Ö CSÁSZÁRI ÉS APOTSOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK

1883 évi november 4-én és 1889 évi január 25-én kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindították a

XIV-ik MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAM-SORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

még pedig annak 2 tízed része a magy. hírlapok nyújtójátékára, annak egy-egy tízed része a vagyontalan állambívalnokok özvegy- és árvái részére elidítendő alap, az ungvári kórház, az országos női-páregyesület, a háromszék-megyei „Erzsébet” leánynevelő intézet, a csikszéri kórház, a rávkórház, a protestáns nőegylet, a magyarorsz. közp. „Fröbel” nőegylet és az északi jóték. nőegylet javára fog fordítottat.

E sorsjáték összes 8.967-ben megállapított nyereményei az alább következő járték szerint 160 000 forintba rúgnak, és pedig:

1 főnyeremény . . .	60 000 forint	100 nyer. egyenk. 50 fttal	5 000 fttal
1 nyeremény . . .	5 000	1200 nyer. egyenk. 20	24 000
5 nyer. egyenk. 1 000 fttal	5 000 fttal	2600 nyer. egyenk. 10	26 000
10 „ „ 500 „ „ 500 fttal	5 000	5000 „ „ 5 „ „ 5	25 000
50 „ „ 100 „ „ 500 fttal	5 000		

A húzás visszavonhatatlanul 1889. évi június hó 27-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 forinttal o. ért. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottóigazgatóságánál Budapesten. (Post. fiókház, főtelep) hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; valamennyi lotó, sőt az adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercurnál” és minden városban és nevezetesebb helységeben felállított egyéb sorsjegyjárló közegeknél.

M. kir. lottóigazgatóság.

Budapest, 1889. évi május hó 1.

MÁRIÁSSY SÁNDOR,

387. (1—4)

m. kir. pénzügymin. osztálytanácsos és lottóigazgató.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, hogy a volt PEIELLE ISTVÁN-féle üzlethelyiséget átvettem és azt

fűszer, liszt, bor és dohánytőzsdének

rendeztem be.

Különösen nagy súlyt fektettem boraimra, mit több évi tapasztalatom után a legjobb bortermő helyekről szereztem be.

Több éven át berkezeléssel foglalkozva, volt szerencsém az erdélyi legjobb bortermelő urak borait megismerni, s így bátor vagyok a legtisztább **asztali- és csemege-boraimat** a legszolidabb ár mellett ajánlani.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel

WALTON EDUÁRD,
Kolozsvárt, (Főtér.)

391. (6—6)

Eladó

egy pej négyes fogat.

A lovak 4 évesek, erdélyi fajták, szépek, hibátlanok és jól idomítottak.

Megtekinthetők Magyar-Sárdon Krizbay Béla tulajdonosnál; utolsó posta Magyar-Nádas.

391. (4—4)

Tőke-tulajdonosok figyelmébe!

„Gazdák és Iparosok általános hitelszövetkezetének Erdélyrészi fióktelepe”

elfogad

tőke-betéteket;

és pedig

500 frttól 2000 frtig,

6%-os kamat mellett, ha a tőke legalább egy évig a szövetkezet rendelkezésére bocsátatik.

Kolozsvártt, 1889. május hó 14.

Igazgatóság,
Sétány utca 14. sz.

MATUTSEK JÓZSEF

Kolozsvártt, Főtér 17. szám.

21 év óta fennálló cipész-üzlete.

2. Ajánlja minden idényre dusan ellátott (29—x)

férfi-, női- és gyermek lábbeli

nagy raktárát.

„BORSZÉK” GYÓGYFÜRDŐ.

Erdélyi hazarész Csikmegyében, vasuti állomás Szász-Régen, gyönyörű regényes fekvéssel a fenyvesek között, 881 méter magasságban a tenger színe felett.

Páratlan szénsavas hidegfürdők, meleg kád-fürdői, fenyves ozonduz levegője, hidegvíz-gyógyászati és kitűnő vasláp képezik gyógyhatását; javulva van leginkább a következő betegségekben: gyomor- és bélhurut, a vérszegénység minden neme, idegbántalmak, női bajok, csúsz és köszvény.

A fürdő-idény ez évtől kezdve **június 1-ével** nyílik meg s tart **szeptember 15-ig.**

A fürdők izlés és kényelemmel vannak berendezve. Üdülés és szórakozásra jól gondozott fenyves sétányok, olvasó-, teke- és zongora-terem s más mulató helyek kínálóznak.

Állandó fürdő-orvos, gyógytár, közegészségügyi és közbiztonsági hatóság, posta- és távirda s hazarészünk legkitűnőbb zenekarának egyike áll rendelkezésére a fürdő közönségnek.

Vannak jól berendezett és kényelmes magán-bérlőházak, vendéglők és kávéházak, a helyi viszonyokhoz mért mérsékelt s hatóságilag ellenőrzött jutányos lak- és étkezési díjszabással.

A közlekedés könnyítésére mindennapos gyorskocsi járat van rendszeresítve a sz.-régeni vasuti indóháztól Borszékig és vissza

július 1-től szeptember 10-ig. Egy 4 személyre berendezett egész kocsis után 80 klgr. podgyással 20 frt, hátulsó ülésen személyenként 20 klgr. díjmentes podgyással 8 frt. szembe ülésen 7 frt. Egy éven aluli gyermekek viteldij-mentesek, míg cselédek bakon ülésen személyenként 3 frtért szállítandók, a 80 és 20 k gr. podgyáson felüli súlyért kilogrammonként 10 kr. viteldij számíttatik.

A fürdő-intézet és ásványvíz-üzlet körébe tartozó tudakozódások és megrendelések a Borszéken helyt székelő „fürdő- és üzlet-igazgatósághoz” intézendők.

A borszéki borvíz árjegyzéke:

a borszéki forrásnál:

1 láda 50-es 1-4 L.	6 frt 50 kr.
1 „ 25-ös „	3 „ 30 „
1 „ 50-es 1-4 „	6 „ — „
1 „ 25-ös „	3 „ 10 „
1 „ 50. és fél L.	5 „ 30 „

a sz.-régeni vasuti állomásnál:

1 láda 50-es 1-4 L.	8 frt — kr.
1 „ 25-ös „	4 „ 05 „
1 „ 50-es 1. L.	7 „ 20 „
1 „ 25-ös „	3 „ 70 „
1 „ 50. és fél L.	6 „ 10 „

Borszék, 1889. Május hó.

388. (3—x)

Fürdő-üzlet igazgatóság.